

Muusalle saapuneita kuvailukysymyksiä

Tapani Moisio
Kansalliskirjasto

Suhdetermit osakohdetietueen 100-kentässä

- Pyhitetäänkö 100-kenttä pelkästään funktiolle *säveltäjä* ja tehdään toinen toistuma 700-kenttään, jossa muut roolitermit vai laitetaanko kaikki funktiot osakohteiden 100-kentän toistumaan? Melindassa näkee näitä molempia kirjaustapoja.
 - **Vastaus:** Noudatetaan yhteistä käytäntöä muiden aineistojen kuvailun kanssa. Kumean ylläpitämässä sovellusohjeessa on esimerkkejä 100-kentistä, joissa e-osakenttää on toistettu, ja suhteen määritteinä on sekä teoksen että ekspression tekijöiden suhdetermejä. Lisätään esimerkki Musiikin sovellusohjeeseen.

100 1# #a Leskinen, Juice, #d 1950-2006, #e säveltäjä, #e sanoittaja, #e sovittaja, #e esittäjä. #0 (FIN11)000050709

245 10 #a Hauho.

Suhteen määrite *säveltäjä* tekijä-nimekekirjauksessa

- Musiikin RDA-sovellusohjeen ohjeistus on, että suhteen määrite *säveltäjä* merkitään tekijä-nimekekirjaukseen, mutta yleisessä RDA-sovellusohjeessa taas ohjeistetaan jättämään tällaisessa kirjauksessa suhteen määrite pois.
 - **Vastaus:** Suhdetermien käytöllä on musiikinkuvailussa pitkät perinteet, ja myös tekijä-nimekekirjauksissa halutaan tuoda selvästi esiin, että kyse on musiikkiteoksesta. Tekijä-nimekekenttä toimii kaksoisroolissa: 1) suhteenä teokseen ja 2) suhteenä teoksesta toimijaan. Lisätään ohjeeseen tarkennus, että musiikin tekijä-nimekekirjauksissa käytetään myös e-osakenttää arvolla *säveltäjä* ja että e-osakenttään ei merkitä muita suhdetermejä.

*700 02 #i Sisältää (teos): #a Chisu, #e **säveltäjä**. #t Alkovi.*

Soitintermit 511-kentässä

- Sovellusohjeessa suositellaan, että 511-kentässä käytetään SEKO-sanaston termejä. SEKOssa lyömäsoittimista käytetään yksikössä termiä *lyömäsoitin* ja kosketinsoittimista *kosketinsoitin*. 511:ssä näkee kuitenkin edelleen useimmiten monikkomuotoja näistä termeistä ja niin on sovellusohjeen esimerkeissäkin. Kumpaa pitäisi käyttää 511-kentässä?
 - **Vastaus:** Huomautuskentässä 511 on sallittua käyttää tarvittaessa monikkumuotoa. Kentässä voi käyttää myös SEKOon kuulumattomia termejä. 382:ssa saa sen sijaan käyttää termejä vain SEKOssa olevassa muodossa. Tarkennetaan ohjeeseen, että termin voi kirjoittaa tarvittaessa monikossa.

511 #a Jason Nazary (rummut, **lyömäsoittimet**, syntetisaattori).

Oratorion yksittäisen musiikkinumeron merkitseminen

- Kuinka kirjataan laulunuoottikokoelmassa osakohteena oleva yksittäinen musiikkinumero oratoriosta, jossa on 42 musiikkinumeroa, joita ei ole yhtenäistetty? Esimerkki: *Händel: Theodora, HWV68*. Laulunuoottikokoelmassa on yksi laulu tuosta teoskokonaisuudesta nimellä *Lord to thee, each night and day*. New Grovesta ei löydy noiden 42 musiikkinumeron kappaleiden nimiä, järjestyksestä puhumattakaan.
 - **Vastaus:** Luotettavia tiedonlähteitä ovat Grove Musicin (mielellään verkkoversion) lisäksi esim. säveltäjien vakiintuneet teosluettelot ja yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjeluetelot. Jos jostakin näistä löytyy listaus oratorion musiikkinumeroista, sitä voidaan käyttää osan nimekkeen lähteenä. Viime kädessä osan nimeke voidaan ottaa kuvailtavasta aineistosta.

240 10 #a *Theodora*, #n *HWV68*. #p *Lord, to thee each night and day*

Pianopartituuri vai sovitusmerkintö

- Milloin käytetään termiä *pianopartituuri* ja milloin käytetään tapaa *sovitettu, lauluääni, piano*?
 - **Vastaus:** Pianopartituurin määritelmä löytyy RDA-elementin Nuottiaineiston muoto (7.20) linjauksista: "Esisijaisesti **harjoituskäyttöön tarkoitettu**, soololauluäänille/kuorolle ja/tai solistisille soittimille ja orkesterille sävelletyn teoksen pelkistys versioksi, jossa laulu- ja soolosoitinäänit ovat partituurimuodossa ja koko teoksen orkesterisäestys on sovitettu kosketinsoittimelle. Kuoron harjoituskäyttöön tarkoitettua partituurista käytetään termiä kuoropartituuri." Jos kuvailtava aineisto täyttää määritelmän ehdot, merkitään ekspression hakutietoon "pianopartituuri", jolloin sovitusmerkintöä ei tarvita. Muista sovituksista tehdään sovitusmerkintö.

Teoksen muoto teoksen hakutiedossa

- Musiikin sovellusohjeen esimerkeissä on teoksen muoto -termi (esim. musiikkialbumi) tallennettu teosviittauksen osakenttään \$g. Kumean ja formaatin mukaan se tulee kuitenkin suoraan nimekkeen perään ilman erillistä osakenttää. Muutetaanko ohjetta?
 - **Vastaus:** Muutetaan ohjetta. Teoksen ensisijaisen nimekkeen jälkeen tuleva muototermi ohjeistetaan merkitsemään samaan osakenttään nimekkeen kanssa.

100 1# #a Granados, Enrique, #e säveltäjä.

*240 10 #a Goyescas (**ooppera**)*

Nimekkeiden erottaminen 505-kentässä

- Voitaisiinko musiikinkuvailussa siirtyä noudattamaan muiden aineistojen tapaa erottaa nimekkeet 505-kentässä kahdella yhdysmerkillä puolipisteen sijaan?
 - **Vastaus:** 6.5.2021 Muusa päätyi muuttamaan ohjetta nimekkeiden erottamisesta 505-kentässä edellä mainitulla tavalla.

505 0# #a The light that would fade -- Empire of the fallen -- The faded earth -- Oblivion upon us -- The crawling insects -- Aeternus.

Mono ja stereo 300- ja 344-kentissä

Musiikin kuvailuohjeessa ei ole ollut ohjetta 344 #g-osakentästä. Kumean sovellusohjeessa sanotaan: "Äänitteen toistokanavien määrä merkitään, jos se on jotakin muuta kuin stereo. Käytetään termejä *mono*, *kvadrofoninen*, *surround* tai muuta soveltuva termiä". Poistetaanko *stereo* 300 #b:stä ja siirretään *mono* 344:ään?

- **Vastaus:** 4.2.2021 päätettiin lisätä 344 #g:n ohjeistus. Samalla poistettiin *stereo* ja *mono* 300-kentän ohjeesta ja lisättiin ne 344:ään.

344 ## #g mono

Sovittaja ekspression hakutiedossa

- Sovittajan nimen erottamisessa sovituserkinnöstä ekspression hakutiedossa on ollut vaihtelevuutta. Pitäisikö erottimena käyttää vinoviivaa vai sulkeita?
 - **Vastaus:** 3.9.2020 päätettiin ohjeistaa, että sovittajan nimi merkitään sulkeisiin. Tapa vastaa yleistä tapaa muiden erottavien ominaispiirteiden merkitsemisessä.

100 1# #a Mozart, Wolfgang Amadeus, #e säveltäjä.

*240 10 #a Sinfoniat, #n nro 41, KV551, #r C-duuri. #p Allegro vivace; #o sovitettu, piano, 4-kätisesti (**Mendelssohn Bartholdy**)*

Rinnakkaisnimekkeen merkitseminen

- Rinnakkaisnimeke oli aiemmin ohjeistettu musiikin sovellusohjeessa merkitsemään vain 246-kenttään, kun Kumean suosituksen mukaan se merkitään 245-kenttään ja siitä tehdään lisäkirjaus 246-kenttään.
 - 11.6.2020 päätettiin muuttaa musiikin sovellusohjetta vastaamaan Kumean suositusta.

*245 10 #a Hello = #b **Sä vain.***
246 31 #a Sä vain

Esittäjä nuottiaineistossa

- Aiemmin oli ohje, että esittäjästä voidaan tehdä nuottiaineistossa kirjaus 6XX-kenttään.
 - 5.9.2019 päätettiin ohjeistaa, että nuotti- tai laulutekstijulkaisuun liittyvä esittäjä merkitään 7XX-kenttään ja suhteen määritteenä käytetään termiä *esittäjä (manifestaatio)*.

245 00 #a Auringonnousu : #b Jari Sillanpää.

700 1# #a Sillanpää, Jari, #e esittäjä (manifestaatio)

www.kansalliskirjasto.fi

Tapani Moisio

tapani.moisio@helsinki.fi

muusa-posti@helsinki.fi